Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII | Reus Dijous 14 de Octubre de 1897 | Núm. 3.392

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas.
n provincias trimestre. . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clínica y ab títol de las universitats de Berlin y Wurzbourg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULT á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés dias á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una y de 4 á 5.

PERA 'L DIA DELS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis pera nitxos, panteóns y sepulturas y arreglo dels demés objectes que 's troban deteriorats.

Ultima novetat y gust exquisit, á preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Reus.—Carrer de S. Joan, 18, segon.—Reus.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhits y autenticitat garantisada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.

GAS REUSENSE

Aquesta Societat instala canyerías y aparatos d' iluminació y calefacció á qui ho soliciti, sens cap gasto per part del solicitant, mediant lo pago del gás á 30 céntims de pesseta lo metre cúbich, y ab tal que 'l consum anyal arribi á una cantitat determinada.

Pera més informes y detalls, dirigirse á la fábrica.

SECCIÓ DOCTRINAL

Patriotisme veritat

Traduhím del notable periódich vasch, *Euskalduna* lo següent notable article, que bé pot aplicarse á Catalunya y particularment á nostra ciutat.

En quant á lo que diu sobre las placas anomenant los carrers en llengua del país, aquí fa molts anys se prengué un acort sobre 'l particular, y encare está per cumplirse.

Hem de treballar, dali y més dali pera lograr lo que diu l' articulista: basta já de queixas de dona, als homes la patria ens demana alguna cosa més. Ens demana reivindicacions veritat, ens demana justicia.

Heus aquí l' article:

Sobre Euskera

Decadencia y dacadencia molt notable, y d' any en any més senyalada, es la que está sufrint l' euskera.

Poch valen las iniciativas particulars, y molt poch també la dels organismes del poble.

¿Qué significa que las Diputacions vascongadas, inspiradas més que en l' amor patri en una especie de esperit anticuari, hagin creat cátedras d' euskera, si la propaganda hagués de trobarse en los mateixos vascongats, apenas respont sino ab débils ecos á eixa especie de cridament?

Difícilment se contrarresta, millor dit, es impossible contrarrestar ab sols las cátedras d' euskera en las anomenadas capitals, lo perniciosíssim y maléfich influxo de la escola maketa. Pera que 'l travall per l' euskera fos lo que deuría ésser, se requería la fundació d' una escola netament vascongada, per lo menys, en las que avuy se denominan caps de partit.

Es meritori l' ensenyar euskera en las capitals á aquells vascongats que no 'l posseheixen ó 'l posseheixen imperfectament; pero es més, molt més, lo neutralisar en lo poble los efectes de la escola *de fora*, y posar un dich al avens d' aqueixa irrupció de llenguatge estrany que está matant los sentiments de nostra rassa, no sols en las vilas, sino també en las anteiglesías.

En la generalitat d' aqueixos pobles se parla 'l castellá en lo carrer y l' euskera á casa, ab lo qual s' ha convertit á nostra propia llengua en llenguatge privat de nostra rassa, exercint las prerrogativas d' oficial y públich un que no 'ns correspont, y no es res estrany lo sentir en qualsevol d' aqueixos pobles conversacions híbridas, barreja de castellá y euskera, encara en los mateixos individuos que las sostenen.

Allí es ahont deu aplicarshi la medicina pera nostre mal, no tant ja preventiva com repressiva. Allí es hont preferentment deurían gastar las Diputacions lo diner dels pobles.

Si l' esperit patriótich fos lo que primer las mogués, certament aixís ho farían fer demunt de tot; pero com la política de contemporisació es la que domina en los ànims de tots, segueixen un sistema anodí que ab prou fenyas si produheix los resultats que hauría de produhir.

Hem vist, sí, rotulació de carrers en euskera, pero acompanyadas de sa corresponent traducció. ¿Pera qué la traducció? ¿Pera que millor s' entengui? ¿Pera llegitimar lo castellá com llengua oficial als nassos dels propis vascongats? Això es encara molt más perjudicial que no haver fet res. ¿Se vol fer algo? Premíhis als que anuncihin tendas y géneros en euskera, ja que no 's pot castigar als que ho fan en castellá, pero no 's tranzigeixi en aquestas componendas y barrejas.

Després de tot, pera dir, per exemple, «San Francisco kalea» en lloch de «Calle de San Francisco», més val que no haguessin fet res, lo qual hauría sigut una economía pera 'l pressupost popular, encarque hauría deixat d' ésser un negoci pera 'l constructor de las placas.

Los Ajuntaments deurían per son compte y en determinadas épocas del any, concedir premis á aquells noys que no passant de certa edat parlessin, llegíssin y escriguessin millor l' euskera.

Lo poble no pot introduhirse en la elecció de mestres, donat l' estat actual de cosas, pero pot, sí, per medis indirectes, donar lo trast ab lo fí que persegueixen los que 'ns regalan tants y tan bons mestres de Valladolid y Logronyo.

Comprenèm perfectament que parlar d' això es com parlar de la mar salada ó predicar en desert, perque ja hem perdut la dignitat y la dignitat y la vergonya, pero bó es advertirho pera que ningú diga que se l' ha enganyt.

No 's fa res ab posar una lápida encomiástica sobre la tomba del euskera; es necessari no materlo, y la passivitat é indiferencia de las Corporacions, avuy per avuy, no fan altra cosa.

Los ditirambos elegiachs se quedan pera las donas; als homes la patria 'ls demana molt més.

Las economías municipals

Es lloable y digne d' esser aplaudit per tots nostres conciutadans, lo pensament al pareixer manifestat per nostres Edils, de introduir economías en la administració comunal, com un dels medits d' aproximarnos á la nivellació del presupost; ya que la nivellació absoluta no hi ha que pensar obtindrerla per ara; la nivellació ni en somnis podem esperarla, mentras tinga vida lo monstruós cranch que 's xucla la saba de tots los municipis. Altre dia talvegada serem mes esplicits respecte aquest punt que amarga la vida dels Ajuntaments, y mata sas iniciativas.

Mes si mentras no cambia de motllos la administració central, pera lo senyalament de cupos ab que obligan al poble á contribuir baix concepte de consums, consumeixin ó no; será imposible evitar son atras, y per lo tant la nivellació de son prosupost: no per ço ha de deixarse de procurars lo acostumarse de cada dia mes si la desitjada nivellació, á fi de disminuir els deficits que 's van acumulant cada any, y evitarse l' injusticia de tindrers á molt personal empleat mesos y mesos sens pagarli son sou, tenint á llurs familias privadas dels indispensables aliments, perdent la salut, la pau interior, y lo credit de quin disfrutaban, quant no se las tenia colocadas en la desesperant situació en que avuy se las té.

Pera procurar els recursos necesaris, pera atendrer al pago de las obligacions del presupost, hi ha que atendrer al aument d' ingressos, vigilant molt pera evitar filtracions; y á la disminució de gastos introduhint economías veritat, no llimitantse al mer desix de ferlas ó anuntciarlas en general, sino portantlas á la practica, sense perjuhí personal de ningú.

En est terreno de las economías algunas poden ferse, á nostre humil entendrer, si hi ha bona voluntat com mos pensem, sense causar perjuhí á tercer, ni deficiéncia en lo servey.

Mes al entrar en lo terreno de las economías, cal pensar en primer lloch en la supreció de tot gasto voluntari, mentres lo temps y el presupost, ens mostrin son aspecte tant poch falaguer. En segon lloch, es conseptua com cosa molt convenient, comensés per donar exemple l' amo de la casa, que inspirantse en provehiments de llurs llunyans antecessors, podria suprimir las secions de nit, y ab mol poch sacrifici, supost es tracta d' una ó dos, á lo mes, sessions semanals; podrian aquestas tindrer lloch á las onse del matí, com

am molt bon sentit practich executaban nostres Jurats y antichs Consellers, economisant llum y paraulas, puig si per etzar se allargaba la sessió mes de l' ordinari, lo só de la campana de dos quarts de dugas els ádvertia que 'ls demés días lo ohim estant entaulats, y sens mes discusió daban per conclosa la sessió.

Si se afeigeix que las horas d' oficina podrian tambe tindres de dia, com se fa durant l' estiu, llavors l' economia de gas, es faria mes notable y muntaría á alguns millers de pesetas: pensinho los iniciadors de las economias, y creguin que no son las únicas que, sense mortificar á ningú poden ferse dintre de casa; com tindrém lloch de dirne quiscuná cosa, si veyem verdader desix d' obrar,

TEOBE.

Reus, 12 Octubre.

ARTS Y LLETRAS

Los Segadors

(Lletra de la cansó popular que acaba de publicar lo Mestre Morera.)

«Els Segadors», recort vivent de la guerra de separació del any 1640, es un dels mes hermosos cants que ha conservat al nostre poble. En l' actual moviment de regeneració nacional; sembla ser dels destinats á extendres mes per Catalunya.

Se 'n conserva una variant en la qual la tornada diu: «Seguém arran, que la palla va cara!» «Seguém arran».

Catalunya, comtat gran,
qui t' ha vist tan rica y plena!
ara 'l rey nostre senyor
declarada ens te la guerra.
Bon cop de fals, defensors de la terra!
Bon cop de fals!
Lo bon comte d' Olivar
sempre li burxa l' orella:
«Ara es hora, nostre rey,
ara es hora que fem guerra.»
Contra tots los catalans
ya veyeu quina n' han feta:
seguiren vilas y llochs
fins al lloch de Riu d' Arenas,
n' han cremada una iglesia
que Santa Caloma 's deya;
creman albas y casullas,
los calzers y las patenas,
y 'l Santissim Sagrament,
alabat sia per sempre.
Mataren un sacerdot
mentres que la missa deya,
mataren un cavaller
á la porta de l' iglesia,
don Lluís de Furriá
y 'ls angels li fan gran festa.
Lo pa que no era blanch
deyan qu' era massa negre:
lo donavan als cavalls
sols per assolar la terra;
del ví que no era bó
engegavan las ayxetas:
lo tiravan pels carrers
sols pera regar la terra.
A presencia dels seus pares
deshonravan las donzellas.
Ne davan part al Virrey
del mal que aquells soldats feyan:
«Llicencia los he dat jó:
molta mes se 'n poden pendre.»
A vista de tot aixó
s' es esvalotat la terra.
Entraren á Barcelona
mil personas forasteras:
entran com á segadors
com eram en temps de sega
De tres guardas que n' hi ha
ya n' han morta la primera;
ne mataren al Virrey
al entrar á la galera;
mataren als diputats
y als jutjes de l' Audiencia.
Anaren á la presó
donan llibertat als presos.
Lo bisbe 'ls va beneir
ab la ma dreta y esquerra:
«Hont es vostre capitá
hont es la vostra bandera?»
Varen treure 'l bon Jesús
tot cobert ab un vel negre:
«Aquí es nostre capitá,
aquí es la nostra bandera,
¡A las armes catalans,
que 'ns han declarat la guerra!»

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 13 d' Octubre de 1897
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m. 3 t.	753 753	89 94	‘	3'3	Ras Nuvol	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS Maxima	TEMPERATURAS Minim.	TEMPERATURAS Term. tipo	VENTS direccio	NUVOLS classe	NUVOLS can
9 m. 3 t.	Sol. . . 24 Sombra 29	12	15 17	E. E.	Camul Cun Nin	0'4 0'8

Cada vegada que té lloch un camvi de situació se precipita á la ruina á l' actual régi nen, perque es de tot punt inadmisible, que la falta de bon sentit se puga perpetuar en la majoría que composan un Estat y que al raciocinar y reflexionar no hi vagi acompanyada l' acció ó la resistencia contra aquellas cosas faltas de llógica, faltas de rahó y faltas de justicia.

Y faltat de llógica, de rahó y de justicia se presenta l' andami, ó millor, la *carcasse*—com diuhen los francesos—d' aquesta máquina que serveix pera governar. A cada cambi de situació s' interpreta d' una distinta manera alló que 'n diuhen Códich fundamental: s' influheix igualment en lo criteri de jutjar dels delictes; y de tal modo, que una cosa es ilegal quan manan los conservadors y legal quan manan los lliberals y al contrari: se mudan fins los serenos, carters y peons caminers: se creuhen obligats á presentar las dimissions fins los Rectors de las universitats y en una paraula y ha tal dalt-abaix que ni que passessim de República á monarquía s' observaría major camvi.

Ara bé ¿fora una casa, un negoci ó cualsevol altre empresa ben regida y próspera, si cada tres ó cuatre anys se mudés tot lo personal y la forma d' operar de la mateixa? ¿Podría sostindres lo gasto que suposa lo mantindre dos jochs complerts de directors y empleats, que quan los uns vaguessin los altres cobressin, ab suficient remuneració, previsora per los anys de páro, que 'ls hi tocaría á cada un dels jochs?

Donchs aixó es la teoría dels partits que *tornan* en lo poder. ¿Es aquesta justa, llógica y rahonable?

De Inglaterra, d' ahont volen importar aquesta moda, s' han descuydat de importar també lo millor que té 'l sistema, ó sigui, no mudar mes que 'ls ministres y encara aixó molt de lluny á lluny. Es á dir *ser inglesos*.

—

Iniciat pel partit federal, á Barcelona s' está treballant enérgicament pera conseguir del gobern l' aixecament de la suspensió de garantías constitucionals. Casi tots los elements de la capital hi prestan son apoyo.

Desitgém de cor que logrin lo que pretenen, per ser de justicia, y que nostres colegas *La Renaixensa* y *Lo Regionalista*, pugan tornar á veure la llum á la capital, d' ahont se 'ls desterrá.

Ho demaném y no ho hauríam de demanar, perque es una vergonya impropia dels catalans, demanar als forasters permís pera entrar á casa nostra. ¿No 'ls hi sembla?

—

Ahir á la tarde plovisquejá una mica, quedant ab prou feynas mullats los carrers. Ja tornaría á convenir que s' hi posés de debó.

—

Havém rebut de part de son autor un exemplar del llibre «Impresiones de Arte» de 'n Santiago Russinyol, obra que *La Vanguardia* regala á sos suscriptors. Dit llibre va ilustrat ab profussió de gravats deguts á eminents artistas.

Nos en ocuparém proximament.

—

Diuhen de Madrid que *La Epoca* publica un tremendo article contra 'l gobern lliberal, demostrant que entre ell no n' hi ha un pam de net. Lo gobern conservador va caure per la mateixa causa, per no tenirne tampoch un pam de net.

No es mala filassa la que estant fent aquets partits monarquichs centralisadors! Creyém ab fé á tots dos, al partit lliberal y al conservador: no n' hi ha un pam de net: ells mateixos ho diuhen, y á confessió de part....

—

La «Agencia Fabra» acaba d' envier als seus abonats lo següent interessant telégrama:

«París, 11.—Los periódichs publican lo text del important discurs pronunciat per lo ministre d' Agricultura, Mr. Turrel, á Narbona.

Contestant á las felicitacions dels agricultors, que recordaren lo molt que devía la agricultura francesa á dit senyor, digué: «Lo gobern ha realisat la obra de pau y d' unió en l' ordre polítich.» Sobre las lleys aranzelarias manifestá que, gracias al sistema protector, la agricultura ha conseguit grans beneficis.

Lo gobern procurá favorir simultáneament los interessos dels agricultors del Nort y del Mitjdía.

Feu després grans elogis de Mr. Méline, á qui 's deuhen principalment las lleys contra 'ls vins artificials y las midas protectoras de la viticultura.

Anunciá que s' activarían los projectes encaminats á la compra dels canals del Mitjdía de Fransa.

L' auditori prorrumpí en entussiastas crits de ¡Visca Méline! ¡Visca la República!»

Exactament que aquí.

Mentres á Fransa 's protegeix la agricultura, se construheixen canals y 's fan lleys proteccionistas, aquí 's llensan los milions en guerras ruinosas y 's prenen tots los brassos bons á la agricultura y á la industria.

Cada arbre dona 'l seu fruyt.

—

A instancia de varis espectadors, lo diumenge 24 dels corrents se posará en escena en la societat «El Alba» lo drama «Juan José».

—

En lo sorteig celebra ans d' ahir á Madrid, correspongueren dos premis de 6 000 pessetas hú als números 6.210 y 7.651, despatxats á Tarragona y Vinaroz respectivament.

—

Diuhen de Madrid:

«Lo telégrama del partit autonomista de Cuba, de que ahir, després del Consell, doná lectura als ministres lo senyor Sagasta, conté una enérgica protesta contra 'ls actes del general Weyler durant son mando en la isla, y diu que 'l marqués de Tenerife ha empitjorat la situació de la guerra ab sas violencias, arbitrarietats y suspicacias».

Sempre havém cregut lo mateix, y si d' allá no 'ns ho deyan, era sols per no ser víctimas de la venjansa d' aqueix general, que ha agotat los homes, los diners y la paciencia d' Espanya sense lograr la tan desitjada pacificació. Mes ara ja anirán cantant y se sabrá la veritat.

—

La Comissió Executiva de la cuarta Exposició de Bellas Arts é Industrias Artísticas, en virtut de lo preceptuat en la Base 7.ª del programa de concurs, pera la confecció del modelo de Cartell anunciador de la próxima Exposició, després de vistas y examinadas las obras presentadas ha acordat concedir per unanimitat, lo premi de 500 pessetas y medalla de primera classe al modelo de número 31, original de don J. Mirabent y Soler, y l' accéssit ab medalla de segona classe per majoría de vots, al senyalat de número 35, cual autor resulta ser don Joan Llimona y Bruguera.

La Comissió además. tenint en compte al mérit que reuneix la obra senyalada de número 33, original de don Adriá Gual y la de número 28 cual autor es don M. Feliu de Lemus, ha acordat recomenarlas al Ajuntament, pera que se 'ls hi concedeixi una recompensa igual á la distingida en accéssit.

Com se veu, lo criteri del Jurat ha anat bastant de desacort ab lo dels principals critichs d' art, com passa casi sempre y com era de preveure donat lo que 's trama sempre en las regions oficials.

Apart ayxó, reconeixem també grans cualitats artísticas en lo senyor Mirabent, y ya esperavam veurer sortir lo seu nom, ab premi ó accessit, pero 'l fallo en conjunt lo judiquém bastant desguitarrat.

Consólinse 'ls artistas de valer que hi han acudit y hi han presentat projectes notabilíssims. Los elogis que las personas inteligents los hi han dispensat, constituheix son mellor premi.

—

Copiém de nostre estimat colega la *Revista Gallega* de la Corunya:

«Hem tingut lo gust de saludar al distingit jove don Angel Bonet, perteneixent al celebrat «Orfeó Catalá» de Barcelona, en nom del que ha visitat als orfeons gallegos, deixant establertas relacions de cordialitat, tan necessarias entre colectivitats que persegueixen un mateix fí.

Lo senyor Bonet, en sa excursió per Galicia, ha adquirit las més hermosas partituras de nostres cants y melodías pera donarlos á coneixer l' «Orfeó Catalá» en lo Primpcipat».

Ho celebrém y esperém ab goig sentir cantar aviat aqueixas partituras, que han de ser hermosas de debó.

—

Segueix sent molt extraordinaria la animació que s' adverteix en l' important mercat d' arrós d'Amposta.

—

Noticias rebudas de Tortosa diuhen que ha comensat lo moldre olivas en los molins oliers d' aquella ciutat, qual cullita, que prometía ser abundant, à causa de la extrema secada que han vingut patint aquells camps resultarà molt redubida.

—

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 863'46.

SECCIO LITERARIA

Sonet

Cuan jo lo que es fer versos n' ignorava,
cuan encar son valer desconeixía
y un llibre per etzar ne sorprenía,
ab afany, ab dalé ja 'l fullejava.

Ignoro lo que en éll així hi buscava,
pero sí sé que ni un mot sols n' entenía,
y si versos ne 'ls deya, ho coneixía,
pel blanch que á n' als extréms del full deixava.

Avuy que de aquell temps à la memoria
algun se m' en acut, puig n' aprenía
de cor algun de tant ficarlos l' úll,

crido com boig al veurer tanta escoria:
«¡cuants ne som à n' al camp de la poesía
que sols els coneixém pel blanch del full!»

JOSEPH FERRÉ GENDRE.

Correspondencia particular de "Lo Somatent"

Barcelona 10 d' Octubre 1897.

Sr. Director.

Molt senyor meu: Graciãs á una atenta invitació de la Junta Directiva de la distingida societat coral «La Catalana», Lo SOMATENT se vegé representat en la notable festa musical que celebrá lo dissapte en lo seu espayós local del carrer de Abaixadors. L' acte se celebrá á favor del soci corista impossibilitat D. Enrich Gironella. La concurrencia fou tan numerosa com escullida sobressurtint gran estol de bellas senyoretas.

Se posá en escena la sempre aplaudida sarsueleta «Picio, Adan y Compañía», y la no menos celebrada «Una Vieja» posadas en escena acertadament per la Srta. Felip y Srs. Durán, Campanyá, Tersi y Cubinyá en la primera y en la segona la Srta. Felip y Srs. Artells, Díaz, Cailà y Font. Sense fer escepcions, tots se portaren com á notables artistas. Lo mestre concertador de ditas fou lo Sr. Noví, al qui felicitém per son acert. En la segona part hi pengueren part notables artistas que foren molt aplaudits.

«La Catalana», baix la direcció del seu reputat mestre D. M. Noví, cantá ab gust y afinació «Los Xiquets de Valls» y «Los pescadors» del inmortal Clavé. L' aplaudit barítono Sr. Casals, acompanyat ab piano per lo Sr. Noví cantá ab maestría una romansa de la opera «Carmen» de Bizet, y altra de «La Tempestad», en las quals mereixé unánims aplausos.

Lo jove pianianista Sr. Buixó, executá al piano una sinfonía de «Dinorach» de Meyerbeer, y un' altra de «Luccía di Lammermoor» de Donizzetti.

Los Srs. Sangenís y Pall, acompanyats al piano per lo Sr. Martinez cantaren ab molt aplauso de la concurrencia un duo de la ópera «Marina», «En lo Mar», «La Tempestad» y «La conquista de Madrid» mereixent alguns números l' honor de la repetició per acallar los unànims aplausos.

La part literaria, confiada als dignes socis honoraris de «La Catalana», D.ª Dolors Riera y Batlle y don Marián Escriu Fortuny. La notable poetisa Sra. Riera doná lectura á la poesía «Caritat», improvisada pera l' acte que 's realisá que fou molt aplaudida, lo propi que una poesía del Sr. Escriu parodiant «La vidà es sueño».

ANTONI DE ROMAJÓ.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 12 d' Octubre de 1897.

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Carles Capdevila Guiot, 49 Palo Santo, 3.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Calixte.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de S. Joan Batista (Providenca)

Continúa en aquesta Iglesia la solemne Novena que la Arxicofradia Teresiana d' aquesta ciutat tots los anys dedica á sa excelsa Mare Sta. Teresa de Jesús.

Tots los dias á las sis de la tarde se posará de manifest á S. D. M. resantse á continuació lo Santíssim Rosari, ab lo fí de guanyar las Indulgencias que durant aquest mes d' Octubre concedeix lo Santíssim Pontífice, seguirán los exercicis de la Novena y sermó que está á cárrech tots los dias del Rvnt. P. Vidallet, de la Companyia de Jesús, finalisant ab la Reserva del Santíssim.

Lo divendres, festivitat de Sta. Teresa, á dos cuarts de deu se cantará un solemne Ofici ab acompanyametn d' armonium, y predicará las glorias y virtuts de la Santa lo referit P. Vidallet. La Comunió general tindrá lloch lo diumenge 17 durant la Missa de las 8, ab la plástica corresponent La part de cant está á cárrech de las Religiosas d' aquest Convent.

Iglesia de las Religiosas Carmelitas Descalsas

Continúan las Cuaranta Horas.

Demà celebrarán la solemníssima festa de sa Seráfica fundadora la Reformadora del Carmelo Sta. Teresa de Jesús.

A las nou se posará de manifest á S. D. M. se cantará ofici solemne ab sermó que està á cárrech d' un P. Carmelita Descals. A dos cuarts de sis de la tarde 's cantarà 'l Santíssim Rosari ab un motet lletanías y s' acabará ab la reserva de S. D. M. y adoració de la Requia.

Sant de demà.—Santa Teresa.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'	Filipinas	
Exterior	80'10	Aduanas	97'
Amortisable	78'50	Cubas 1886	94'87
Fransas	19'70	Cubas 1890	78'75
Norts	24'10	Obs. 6 0[0 Fransa	94'75
Exterior París	62'	Obs. 3 0[0 »	52'25
París	30'60	Londres	32'87

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

—

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'96	Fransas	19'70
Exterior	80'41	Cubas vellas	94'81
Colonial	'	Cubas novas	78'81
Norts	24'05	Aduanas	97'
Obligacions Almansas	81'	Obligs. 3 0[0 Fransas	52'48
		Filipinas	95'

PARIS

Exterior	62'06	Norts	'

GIROS

París	30'60	Londres	32'87

—

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauradó Prats y D. Joan Vallés Vallduví.

Londres	90	d[f.	00'00	diner	8 d[v.	00'00
Paris	8	d[v.	00'00		Marsella	00'00

VALORS LOCALS	DINER	PAPER.	OPER.
ACCIONS	0[0	0[0	0[0
Gas Reusense		850	0
Industrial Harinera		600	0
Banch de Reus		500	
Manufacturera de Algodon		100	0
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		415	

—

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 12

De Liverpool y escalas en 16 dias, vapor espanyol «Soto», de 650 ts., ab tránzit, consignat als senyors Mac-Andrews y C.ª

De Palma de Mallorca y Andraitx en deu dias, llaut espanyol «Joven Miguelito», de 23 ts., ab efectes, consignat als senyors Argenté y Rodriguez.

De Ibiza en 3 dias, jabech espanyol «Belisario 1.°» de 66 ts., ab efectes, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Sevilla y escalas en 10 dias, vapor espanyol «Cabo San Sebastián», de 1.178 ts., ab efectes, consignat á don Marián Peres.

De Almería en 11 dias, goleta espanyola «Juanito», de 58 ts., ab efectes, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary,

Despatxadas

Pera Cette vapor espanyol, «Correo de Cartagena» ab vi.

Pera Liverpool y escalas, vapor espanyol «Soto» ab efectes.

Pera Marsella y escalas, vapor espanyol «Cabo San Sebastián», ab efectes.

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y módelat

DIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatje, natural, pintura al oli y l' ayguada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.er—Reus

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislao Mateu

Quedan obertas desde primer d' Octubre en casa ó á domicili.

Curs especial de piano y cant.

Arrabal Sta. Anna, 64, entressuelo.

TELEGRAMAS

Madrid 13.

Avuy se celebrará Consell de ministres en la Presidencia, preparatori del que demá presidirá la reina. En dit Consell quedarán firmats los nombraments pera alts cárrechs, direccions generals, plazas del Consell d' Estat, etc.

—Han sigut declaradas netas las procedencias de Emuy y 'l golf de Alexandría.

—Telegrafían de Washington que á consecuencia d' haver circulat rumors de guerra entre 'ls Estats-Units y Espanya, los valors han baixat d' un cuart fins á cinch enters.

—Fins dintre dos ó tres dias no 's firmarán los nombraments de secretaris pera 'ls Goberns de provincias.

—A propósit dels nombraments de directors generals s' ha dit que ocorrerán bastantas sorpresas, y que alguns dels designats aquets dias pera ocupar ditas plassas no figurarán en la verdadera llista.

Cincuanta nou candidats sobre sas espatllas te avuy lo Gobern pera 'ls nombraments de directors generals, y si tarda en provehirlas potser dupliqui lo número, perque afluheixen los pretendents dels cuatre punts cardinals de la Península. Com las direccions generals son disset, que quedan reduhidas á 14 ó 15, perque en Hisenda n' hi ha 2 ó 3 desempenyadas per técnichs que 's consideran inamovibles, fácilment se comprem la impossibilitat de contentar y deixar satisfets als pretendents y á sos pedrins. Lo Gobern no sab per quí decidirse y, ó li sobran cuaranta cuatre aspirants ó li faltan cuaranta cuatre direccions.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirà desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 9'06.—Tarde: 2 32, 3'45.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 10'46.—Tarde: 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS.

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t, mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

525 m. (per Vilafranca).
9'46 m (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'40 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—2'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA. Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y '15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibrería Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.	
«Quadros», per Emili Vilanova,	2	"
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2	"
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2	"
«Costums típicas», per id.	2	"
«Alcover», monografía, per id.	4	"
«Poesías», per Manel Marinel-lo,	2	"
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer,	4	"
«Lo Pí de las tres brancas», per id.	2	"
«L' Aglenya», per Ramon Masifern.	4	"
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents,	12	"
«La Fada», per id.	4	"
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2	"
«Anant pel mon», per Santiago Russinyol,	16	"
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell,	12	"
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20	"
«Poesías», de Joan Maragall,	8	"
«Alades», per Emili Guanyabens,	8	"
«Fructidor», drama, per Iguaci Iglesias	8	"
«Montalba», per Bosch de la Trinxería,	12	"
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20	"
«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12	"
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12	"
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Massaveu,	12	"
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8	"

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.
«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:

«Sant Ramon»,	2 rals.	
«Plany»,	2	"
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet,	4	"

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall,	4 rals.	
«Patria y Región», per Salvador Golpe.	12	"
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer,	2	"

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
Ademés están á la venda diferentas obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Octubre de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Octubre directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnifich y ràpit vapor francés

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Octubre lo vapor «Aquitaine»
lo dia 26 » «Les Alpes»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.